MARIANA ISTRATE

# METALIMBAJ ŞI TERMINOLOGIE ÎN MORFOSINTAXA LIMBILOR ITALIANĂ ŞI ROMÂNĂ

Este unanim acceptat faptul că, într-o cercetare asupra fenomenelor lingvistice, metalimbajul constituie sistemul prin care sunt posibile analiza şi descrierea unei limbi. Ori, mai simplu: metalimbajul reprezintă limbajul „în" care vorbim, câtă vreme limbajul-obiect este acela „despre" care vorbim. Gramaticile şi dicţionarele constituie tipuri de texte în care funcţia metalingvistică este preponderentă, dar această funcţie apare şi în textele divulgative, cum ar fi manualele şcolare sau cursurile universitare. Se circumscriu ariei metalimbajului lingvistic termeni şi noţiuni generale (*cuvânt, frază, enunţ, discurs*) sau expresii mai tehnice (*adverb, element predicativ suplimentar, contragere*, …) şi chiar unele enunţuri care cer să se precizeze „cum se numeşte un fenomen" existent într-o anumită limbă (ex.: *come si chiama la caduta della vocale finale o della sillaba finale di una parola?* = „cum se numeşte căderea unei vocale finale sau a silabei finale dintr-un cuvânt?") sau „cum se defineşte un anumit proces lingvistic" (ex.: *come definite il troncamento?* = „cum definiţi apocopa?"). Aşa cum afirma Angela Bidu-Vrănceanu, metalimbajul este constituit din elemente „cu care se face definirea", respectându-se exigenţa după care, în marea majoritate a limbajelor specializate,

> „[...] definirea se face prin limba naturală, iar metalimbajul lexicografic, cât şi cel semantic dispun de multe libertăţi" (Bidu-Vrănceanu 2000).

Competenţa metalingvistică rămâne inclusă în competenţele comunicaţionale şi se materializează inclusiv prin acte lingvistice prin intermediul cărora, extinzând aria cercetării, se cere, de exemplu, cum se cheamă un obiect şi într-o limbă străină sau prin care se solicită o explicaţie lexicală sau semantică. Distincţia dintre limbajul-obiect şi metalimbaj este mult mai evidentă în cazul descrierii sistemului lingvistic al unor limbi străine. De pildă, când se studiază limba italiană de către un român, italiana constituie limbajul-obiect, în timp ce româna devine metalimbaj, pentru că reprezintă limba în care descriem un alt cod prin care se comunică într-un spaţiu geografic şi cultural diferit. În predarea limbilor străine, competenţa metalingvistică este esenţială pentru a facilita învăţarea şi, în acest proces, este indicată folosirea unei terminologii adecvate, specifice domeniului.

Avem în vedere studiul sistematic al unei limbi străine, care are ca scop o folosire corectă şi conştientă a respectivului cod lingvistic. Cunoaşterea metalimbajului sau a limbajului descrierii unei limbi nu este obligatorie atunci când învăţarea se face superficial, pentru realizarea unei comunicări la nivel minim, dar este absolut necesară celor care urmează să-şi facă propria educaţie lingvistică, pentru ca apoi,

BDD-V456 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:39 UTC)

la rândul lor, să o facă elevilor. Deci profesorii vor fi aceia care, conform uzanţelor şi tradiţiilor din domeniul şi din limba respectivă, pornind de la cunoaşterea profundă a limbii materne, vor trebui să descrie şi să definească unităţile lingvistice în mod clar şi neambiguu, astfel încât, pornind de la o bază descriptivă tipologică şi funcţională, să obţină, în cazul elevilor, o asimilare sistematică şi eficace a limbilor străine. Dezideratul nu este imposibil pentru că, pornind de la gramaticile clasice greceşti şi latine până la tratatele de lingvistică modernă structurală, generativă sau cognitivă, s-a creat un lexic care permite descrierea şi interpretarea adecvată a proceselor lingvistice. Ne propunem, în cele ce urmează, să supunem atenţiei câteva asemănări şi deosebiri existente în terminologia şi metalimbajul din morfosintaxa limbilor italiană şi română, aşa cum le evidenţiază efectuarea unui studiu contrastiv al respectivelor limbi, limitându-ne la punerea problemei, pentru că o investigare istorică ori tipologică a fenomenelor se pretează la o cercetare diferită, cu mult mai amplă.

Metalimbajul şi terminologia morfosintaxei italiene coincid, în bună parte, cu cele din limba română. Pentru cine doreşte însă să se perfecţioneze în subtilităţile limbii italiene, există situaţii asupra cărora trebuie să fie avertizat şi de care nu se poate face abstracţie. Este vorba, de pildă, despre modul în care se abordează folosirea timpurilor perfect simplu (în italiană *passato remoto* = trecut îndepărtat) şi perfect compus (*passato prossimo* = trecut apropiat). Deşi în ambele limbi se moştenesc formele verbale latineşti, în română perfectul simplu este definit drept un timp ce exprimă o acţiune terminată într-un trecut imediat, pe când în italiană forma simplă a perfectului se consideră a trimite la o acţiune îndepărtată în timp şi se foloseşte îndeosebi în nararea evenimentelor istorice. Tocmai de aceea, în propoziţia *I Latini* ***furono*** *un antico popolo italico di origini indoeuropee* (=„Latinii au fost un vechi popor italic de origini indoeuropene”), în limba română verbul trebuie tradus prin folosirea perfectului compus, deci *au fost*, nu cu forma de perfect simplu *fură*. Elena Pîrvu, traducătoarea cunoscutei gramatici italiene a profesorului Luca Serianni (2004), chiar a preferat să folosească, în traducerea românească, termenii care vizează morfologia timpului (simplu/compus), iar nu pe cei care se referă la raportarea la prezent (îndepărtat/apropiat).

Mai dificilă a fost problema adoptării unei terminologii pentru timpurile care exprimă o acţiune încheiată în trecut, înaintea alteia din trecut, unde româna are o singură posibilitate de exprimare, *mai mult ca perfectul*, iar italiana două: *trapassato prossimo* şi *trapassato remoto* (ceea ce în română ar echivala, într-un fel, cu *mai mult ca perfectul apropiat* şi *mai mult ca perfectul îndepărtat*). Elena Pîrvu a găsit, şi de data aceasta, o soluţie adecvată. A fost numit *mai mult ca perfectul anterior* timpul corelativ perfectului simplu, care, în italiana contemporană, nu se mai foloseşte decât în subordonatele temporale, atunci când este vorba despre un raport de anterioritate faţă de timpul din regentă. Dacă de multe ori etichetarea pare superfluă şi greoaie, în cazul de mai sus folosirea termenilor consacraţi în cele două limbi nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc de a situa corect evenimentele pe o

BDD-V456 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:39 UTC)

axă a timpurilor într-o ordine temporală logică şi firească. Aceleaşi observaţii sunt valabile şi pentru construcţia verbală numită în italiană *futuro nel passato* (= viitor în trecut), care se referă la o acţiune posterioară faţă de o altă acţiune situată în trecut. Structura există şi în limba română, doar că în subordonată noi folosim timpul viitor, pe când în italiană condiţionalul trecut: *A spus că va pleca mâine.* = *Ha detto che* ***sarebbe partito*** *domani*.

Există deci situaţii în care sintacticienii italieni şi români au un metalimbaj diferit pentru descrierea aceleiaşi structuri sintactice. Vom găsi, în consecinţă, în limba italiană, o terminologie de sine stătătoare în etichetarea aceloraşi fapte de limbă. Sunt situaţii în care uzul metalimbajului şi al terminologiei devine unul funcţional, necesar înţelegerii şi analizei logice, şi are ca scop aspecte profitabile învăţării, conducând spre dezvoltarea capacităţii de a folosi structuri lingvistice corecte, într-un cod lingvistic diferit de cel matern. O diferenţă ce nu trebuie neglijată în analiză, pentru că derutează şi creează confuzii, o reprezintă considerarea drept complement de specificaţie (*complemento di specificazione*) a ceea ce, pentru limba română, este *atribut genitival*, întrucât exprimă „o determinare adiţională substantivului de care depinde" şi indică raporturi de proprietate (*i terreni del comune* = „terenurile primăriei"), de rudenie (*il fratello di Lucia* = „fratele Luciei"), de declaraţie sau de specificaţie propriu-zisă (*il presidente della Repubblica* = „preşedintele Republicii") (Seriani 2004, p. 115). Dar complementul de specificaţie poate determina şi un adjectiv (*un giovane desideroso* ***di gloria*** = „un tânăr doritor de glorie") sau un verb (*La spedizione dispone* ***di tecnologie*** *sofisticate* = „Expedierea dispune de tehnologii sofisticate") (Trifone–Palermo 2008, p. 189). Apoi, pentru că în italiană atributele sunt doar adjectivale şi adverbiale, ceea ce în limba română este socotit drept *atribut substantival prepoziţional* („pumn de fier", „stilou de aur", „inimă de piatră") în italiană se consideră complement al materiei (*complemento di materia: pugno di ferro, penna d'oro, cuore di pietra*) (Seriani 2004, p. 115).

Terminologie diferită pentru structuri morfosintactice similare apare şi în descrierea a ceea ce în mod tradiţional, în sintaxa românească, se cheamă *element predicativ suplimentar*. În sintaxa limbii italiene se vorbeşte despre complemente predicative (*i complementi predicativi*), exprimate printr-un substantiv sau un adjectiv. Cuvinte care, atunci când se referă la subiect, dar completează sensul verbului, sunt interpretate drept *complemente predicative ale subiectului* (*Gianni è rimasto* ***impassibile*** = „Gianni a rămas indiferent"), iar, dacă se referă la complementul direct, sunt numite *complemente predicative ale obiectului* (*Hanno eletto Mario* ***consigliere*** *comunale* = „L-au ales pe Mario consilier comunal"; *Molti considerano* ***onesto*** *l'attuale Presidente* = „Mulţi îl consideră cinstit pe actualul Preşedinte") (Trifone–Palermo 2008, p. 188). La fel, ceea ce în limba română se numeşte *complement indirect* în cazul dativ, în limba italiană reprezintă un *complemento di termine*, pentru că indică entitatea asupra căreia se răsfrânge acţiunea (= *su cui termina l'azione*) (Seriani 2004, p. 115), cum reiese din exemplul: *Il fumo nuoce* ***alla salute***

BDD-V456 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:39 UTC)

= „Fumul dăunează sănătății”. În clasa complementelor *indirecte* (sau *oblice*), este încadrată o „categorie mai mare de forme sintactice, dar de dimensiuni mai greu definibile” (ibidem, p. 114). Apelând la raporturile dintre semantică şi sintaxă, în individualizarea acestora în italienește se face apel la subtile nuanțe semantice. Este de ajuns să constatăm că, în cadrul complementului circumstanțial de loc, în italiană se face distincția între: *stato* ***in*** *luogo* (*rimango* ***a*** *casa* = „rămân acasă”); *moto* ***a*** *luogo*: (*vado* ***a*** *casa* = „merg acasă”); *moto* ***da*** *luogo: vengo* ***da*** *casa* = „vin de acasă”); *moto* ***per*** *luogo*: (*cammino* ***per*** *la casa* = „umblu prin casă”).

Modul acesta de a clasifica complementele în baza unor criterii semantice nu ni se pare neindicat, deoarece

> „[...] semantica şi momentul logic în procesul analizei unor structuri sintactice contribuie la dezvăluirea justă a raporturilor logico-semantice şi gramaticale ce se pot stabili între unele părţi de propoziţie cu formanţi identici, la prima vedere” (Ciobanu 2009; vezi şi Dragomirescu 2010, Bonomi–Usberti 1971).

Astfel poate fi explicată masiva proliferare a complementelor „minore” din sintaxa italiană, cu rezerva că orice încadrare într-o categorie sintactică poate fi nuanțată, iar apartenența la una anume a unui cuvânt, a unei sintagme sau a unei fraze poate fi susținută dintr-un punct de vedere bine argumentat (cf. Neamţu 2008). Considerăm utilă semnalarea terminologiei italiene și ilustrarea cu cel puțin un exemplu a acelor fenomene care sunt „etichetate” altfel decât în sintaxa limbii române:

– *Complemento di causa efficiente*. Ca funcționalitate poate fi asimilat complementului de agent, dar, spre deosebire de acesta, când acțiunea exprimată de verbul pasiv este săvârșită de o persoană, autorul este inanimat: *Il vetro* è *stato rotto* ***dal vento*** = „Geamul a fost spart de vânt”.

– *Complemento partitivo.* Depinde de un substantiv, adjectiv, pronume sau adverb care indică o cantitate şi determină întregul din care elementul reprezintă numai o parte: *Alcuni* ***tra gli studenti*** *si sono ritirati* = „Unii dintre studenți s-au retras”; *Tre* ***di loro*** *si sono isolati dal gruppo* = „Trei dintre ei s-au izolat de grup”.

– *Complemento di compagnia e unione.* Criteriul animat/inanimat funcționează și în acest caz, pentru că altfel structura s-ar putea reduce, folosind terminologia din limba română, la *complementul sociativ.* A se compara: *Ho pranzato* ***insieme con Antonio*** = „Am mâncat la prânz cu Antonio”; *Ho ordinato una bistecca* ***con le patate*** *fritte* = „Am comandat o friptură cu cartofi prăjiți”.

– *Complemento di abbondanza o privazione.* Indică ceva existent în cantitate mare sau lipsa totală a unei entități: *La nostra città è ricca* ***di monumenti*** = „Orașul nostru este bogat în monumente”; *La casa è priva* ***di riscaldamento*** = „Casa este lipsită de încălzire”.

– *Complemento di allontanamento o separazione.* Indică ceva sau pe cineva de care ne îndepărtăm sau de care ne separăm: *Scaccia le mosche* ***dalla tavola****! = „*Alungă muștele de pe masă”; *Libera gli schiavi* ***dalle catene*** = „Eliberează sclavii din lanțuri”.

– *Complemento di colpa.* Indică natura vinei de care cineva este acuzat: *L'imputato è stato accusato* ***di corruzione*** = „Imputatul este acuzat de corupție”.

**BDD-V456 © 2015 Argonaut**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:39 UTC)**

– *Complemento di argomento.* Indică subiectul despre care se discută: ***A proposito di Paolo**, come sta?* = „Apropo de Paul, ce mai face?”

– *Complemento di denominazione.* Practic, reprezintă numele propriu al numelui generic care îl precedă: *la città **di Bologna*** = „orașul *Bologna*”, *l'isola **del Giglio*** = „insula Crinului”.

– *Complemento di distanza.* Indică distanța față de un punct de referință: *Il prossimo benzinaio si trova **a due chilometri*** = „Următoarea benzinărie se află la doi kilometri”.

– *Complemento distributivo.* Indică raporturi numerice între persoane sau lucruri: *Entrate **uno alla volta*** = „Intrați” unul câte unul; *Il latte costa un euro **al litro*** = „Laptele costă un euro litrul”.

– *Complemento d'età.* Indică vârsta cuiva sau a ceva: *Ho un bambino **di otto anni*** = „Am un copil de opt ani”.

– *Complemento di materia.* Indică materia din care este făcut un obiect: *Compro una bottiglia **di plastica*** = „Cumpăr o sticlă din material plastic”.

– *Complemento di pena.* Indică pedeapsa la care a fost condamnat cineva: *L'imputato è stato condannato **a cinque anni** per corruzione* = „Imputatul a fost condamnat la cinci ani pentru corupție”.

– *Complemento di qualità.* Arată calitățile cuiva sau a ceva: *Compro una camicia **a quadri*** = „Cumpăr o cămașă cu pătrățele”.

– *Complemento di quantità o misura.* Indică o cantitate, o măsură: *Vedo una torre alta **trenta metri*** = „Văd un turn înalt de treizeci de metri”; *Questo zaino pesa **venti chili*** = „Acest rucsac cântărește douăzeci de kilograme”.

– *Complemento di sostituzione o scambio.* Indică substituirea sau înlocuirea cuiva sau a ceva: *Marco ha giocato **al posto di Piero*** = „Marco a jucat în locul lui Piero”; *Il rappresentante dei genitori ha parlato **per tutti*** = „Reprezentantul părinților a vorbit pentru toți”.

– *Complemento di stima e prezzo.* Indică evaluarea sau prețul unui obiect: *Hanno valutato la macchina **sui ventimila euro*** = „Au evaluat mașina la aproximativ douăzeci de mii de euro”; *Il vino è costato **tre euro*** = „Vinul a costat trei euro”.

– *Complemento di vantaggio e svantaggio.* Arată în favoarea sau în defavoarea cui se face ceva: L*'ho fatto **per voi*** = „Am făcut-o pentru voi”; *Hanno agito **contro gli interessi** dell'azienda* = „Au acționat împotriva intereselor firmei” (pentru toate exemplele de până acum, vezi Trifone–Palermo 2008).

Numărul complementelor variază de la o gramatică la alta, în funcție de opiniile autorilor. Adaugăm câteva găsite în alte surse:

– *Complemento di paragone.* Indică al doilea termen al comparației: *Mario è più* piccolo ***di Gino*** = „Mario este mai mic decât Gino”.

– *Complemento di origine e provenienza.* Indică originea și proveniența: *Sono **di Napoli*** = „Sunt din Napoli”; *Discende **da nobile famiglia*** = „Descinde dintr-o familie nobilă”.

– *Complemento di vocazione (o vocativo).* Indică persoana căreia îi este destinat discursul: *Venite, **bambini!*** = „Haideți, copii!”;

– *Complemento di esclamazione.* Este asemănător cu cel în vocativ, cu diferența că este însoțit de o interjecție și este urmat de semnul exclamării: *Guai **ai vinti!*** = „Vai de învinși!”

BDD-V456 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:39 UTC)

La nivelul propoziției (în italiană numită și *la frase semplice*) au mai fost semnalate deosebiri între interpretările sintacticienilor italieni și români în cadrul grupului nominal, mai precis în analiza și descrierea apoziției, studiate într-o cercetare pertinentă realizată de Dana Feurdean (Feurdean 2002).

Pentru partea de sintaxă a frazei (*la frase composta* sau *complessa* sau *il periodo*), semnalăm o diferență majoră în analiza logică, în sensul că, în italienește, verbele la moduri nepersonale (*l'infinito, il participio presente e passato, il gerundio presente e passato*), mai ales când au un subiect propriu, diferit de al regentei, sunt considerate drept predicate ale subordonatelor implicite (*le subordinate implicite*): *Si sentiva la cuoca* ***macinare*** *il caffè* = „Se auzea bucătăreasa măcinând cafeaua"; ***Fatte*** *le dovute migliorie, diventerebbe una bella casa* = „Făcute necesarele îmbunătățiri, ar deveni o casă frumoasă". Dar și în subordonate implicite cu subiect identic cu al regentei verbele la moduri nepersonale sunt considerate predicate: *Credo* ***di essermi*** *comportato bene* = „Cred că m-am comportat bine"; *Mi sto preparando* ***al fine di sostenere*** *l'esame* = „Mă pregătesc să susțin examenul"; *Camminava* ***zoppicando*** = „Umbla șchiopătând". În analiza frazei din italiană vor fi tot atâtea propoziții câte verbe la un mod personal și nepersonal există. Important este doar ca predicatele la moduri nepersonale să poată fi transformate într-unele la mod personal, fără ca să se schimbe sensul frazei. De exemplu: ***A pensarci*** *bene, il suo racconto non è convincente = Se* ***ci si pensa*** *bene, il suo racconto non è convincente* (= „Dacă te gândești bine, povestea sa nu era convingătoare"). În subordonatele implicite verbele pot să nu fie precedate de conjuncții sau locuțiuni subordonatoare (*Sento* ***arrivare*** *mamma* = „O aud pe mama sosind"), dar, în funcție de regimul prepozițional al verbului din principală, predicatul la mod nepersonal din subordonata implicită poate fi precedat de prepoziții, conjuncții sau locuțiuni conjuncționale: *Penso* ***di partire*** = „Mă gândesc să plec"; *Combatterono* ***per poter essere liberi*** = „Au luptat ca să fie liberi"; *Era pronto* ***a far*** *tutto,* ***tranne che cedere*** *su quella questione* = „Era gata să facă tot, în afară de a ceda în problema aceea"; ***Prima di mangiare****, mi lavo le mani* = „Înainte de a mânca, îmi spăl mâinile". În ceea ce privește paralelismul dintre părțile secundare de propoziție și subordonatele corespunzătoare, dată fiind multitudinea de complemente minore, în italiană acesta nu poate fi respectat decât în cazul complementelor circumstanțiale devenite clasice (de mod, timp, loc, cauză, scop ...), așa cum se procedează și în română.

Din cele expuse mai sus, constatăm că, în cele două limbi cu origini comune în limba latină, metalimbajul sintaxei reflectă opiniile studioșilor și ale experților care au studiat aceste idiomuri, concluziile lor aparținând unor școli cu tradiții lingvistice și metodologice specifice. Pentru fiecare dintre cele două varietăți romanice avute în vedere am încercat să semnalăm existența unor repertorii sintactice specializate și adecvate spiritului limbii respective, uneori asemănătoare între ele, alteori nu, dar de care, în procesul învățării și al predării, trebuie să se țină cont. Important se dovedește și faptul că în cercetarea din domeniul morfosintaxei comunicarea are

BDD-V456 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:39 UTC)

la bază instrumente metodologice și parametri stabiliți prin observarea unei pluralități de procese lingvistice, precum și prin asumarea reflecțiilor teoretice ale specialiștilor care au contribuit la crearea unui vocabular metalingvistic coerent și recurent, reprezentat de lexeme specializate în domeniu. În ciuda existenței unor convenții și concepte uneori diferite, o lingvistică tipologică și comparativă ar putea veni în ajutorul glotodidacticii (Palloti http), insistând asupra diferențelor și asemănărilor dintre limba maternă și cea care se studiază.

Altfel spus, uzul terminologiei trebuie să fie strict funcțional, să servească dezvoltării inteligenței, capacității de a raționa și nevoii de a percepe *relațiile* dintre cuvintele înlănțuite în enunțuri și discursuri. Pentru că, așa cum spunea regretatul profesor D. D. Drașoveanu (1997), toate „instrumentele gramaticale" nu sunt altceva decât manifestări, la nivelul limbii, ale unui singur și esențial fapt de sintaxă: *relația*.

## ABREVIERI BIBLIOGRAFICE

Bidu-Vrănceanu 2000 = Angela Bidu-Vrănceanu, *Lexic comun – lexic specializat*, Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2000; http://ebooks.unibuc.ro/ filologie/vranceanu/ part14.htm

Bonomi–Bonomi 1971 = Andrea Bonomi, Gabriele Bonomi, *Sintassi e semantica nella gramatica trasformazionale*, Il Saggiatore, Milano, 1971.

Ciobanu 2009 = Anatol Ciobanu, *Considerații privind locul semanticii în sintaxă*, în „Akademos", 2009, nr. 2 (13), p. 88–91.

Dragomirescu 2010 = Adina Dragomirescu, *Ergativitate: tipologie, sintaxă, semantică*, Editura Universității din București, București, 2010.

Drașoveanu 2007 = D. D. Drașoveanu, *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2007.

Feurdean 2002 = Dana Feurdean, *L'apposizione nelle lingue romena e italiana*, în „Lingua", I, 2002, p. 54–63.

Neamțu 2008 = G. G. Neamțu, *Teoria și practica analizei gramaticale. Distincții și... distincții*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.

Palloti http = Gabriele Palloti, *Descrivere le lingue: quale metalinguaggio per un'educazione linguistica efficace?*;http://risorsedocentipon.indire.it/offerta_formativa/c/index.php?action=copertina&lms_id=527&id_ambiente=32

Serianni 2004 = Luca Serianni, *Gramatica italiană. Italiana comună și literară*. Cu colaborarea lui Alberto Castelvecchi. Traducere de Elena Pîrvu, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2004.

Trifone–Palermo 2008 = Pietro Trifone, Massimo Palermo, *Grammatica italiana di base*, Zanichelli, Milano, 2008.

## MÉTALANGAGE ET TERMINOLOGIE DANS LA MORPHOSYNTAXE DE L'ITALIEN ET DU ROUMAIN
(*Résumé*)

En nous limitant à simplement soulever la question, nous allons signaler quelques analogies et différences entre l'italien et le roumain en ce qui concerne le métalangage et la terminologie de la morphosyntaxe, dans la perspective d'une étude contrastive. Pour chacune des deux variétés romanes envisagées, nous avons constaté l'existence de certains répertoires morphosyntaxiques spécialisés et

BDD-V456 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:39 UTC)

adaptés à l'esprit de la langue respective, fonctionnels dans le processus de l'enseignement/apprentissage systématique. Il est important de constater que, dans le domaine examiné, la communication repose sur des instruments méthodologiques et des paramètres établis par l'observation d'une pluralité de processus linguistiques ainsi que par la mise à profit des réflexions théoriques des spécialistes qui ont contribué à la création d'un vocabulaire métalinguistique cohérent et récurrent, constitué en grande partie de lexèmes spécialisés.

**Cuvinte-cheie:** *metalimbaj, terminologie, morfosintaxă, italiană, română.*
**Mots-clés:** *métalangage, terminologie, morphosyntaxe, l'italien, le roumain*.

*Universitatea „Babeş-Bolyai"*
*Facultatea de Litere*
*Cluj-Napoca, str. Horea, 31*
*istratemariana@yahoo.it*

**BDD-V456 © 2015 Argonaut**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 12:49:39 UTC)**